

Anonimizirana različica

Prevod

C-335/23 – 1

Zadeva C-335/23

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

Datum vložitve:

26. maj 2023

Predložitveno sodišče:

Landgericht Frankfurt am Main (Nemčija)

Datum predložitvene odločbe:

23. februar 2023

Tožeča stranka in pritožnica:

MN

Tožena stranka in nasprotna stranka v pritožbenem postopku:

Qatar Airways

Landgericht Frankfurt am Main (deželno sodišče v Frankfurtu na Majni, Nemčija)

[...] (ni prevedeno)

Sklep

V sporu

MN, [...] (ni prevedeno) Gehrden,

tožeča stranka in pritožnica

[...] (ni prevedeno)

proti

Qatar Airways (Q.C.S.C.) [...] (ni prevedeno) Frankfurt na Majni,

tožena stranka in nasprotna stranka v pritožbenem postopku

[...] (ni prevedeno)

je 24. civilni senat Landgericht Frankfurt am Main (deželno sodišče v Frankfurtu na Majni) [...] (ni prevedeno) **sklenil:**

Postopek se prekine.

Sodišču Evropske unije se v skladu s členom 267 PDEU v predhodno odločanje predložijo ta vprašanja v zvezi z razlago prava Unije:

1. Ali je treba Uredbo (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 razlagati tako, da potnik v skladu s členom 3(3), prvi stavek, te uredbe potuje brezplačno, če mora za letalsko vozovnico plačati le pristojbine in letalsko dajatev?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje nikalen:

Ali je treba Uredbo (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 razlagati tako, da ne gre za tarifo, ki je (posredno) na voljo širši javnosti v smislu člena 3(3), drugi stavek, te uredbe, če je bil let rezerviran v okviru časovno in količinsko omejene promocije letalskega prevoznika, ki je bila na voljo le določeni poklicni skupini?

3. Če je tudi odgovor na drugo vprašanje nikalen in se šteje, da spada na področje uporabe Uredbe (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004:

(a) Ali je treba člen 8(1)(c) te uredbe razlagati tako, da mora obstajati časovna povezava med prvotno rezerviranim in odpovedanim letom ter zaželenim kasnejšim nadomestnim letom?

(b) Kako bi bilo treba to časovno povezavo po potrebi omejiti?

Obrazložitev

Tožeča stranka zahteva nadomestni let v smislu člena 8(1)(c) Uredbe (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 (v nadaljevanju: Uredba o pravicah letalskih potnikov).

Tožeča stranka je imela pri toženi stranki kot dejanskem letalskem prevozniku [...] (ni prevedeno) plačano in potrjeno rezervacijo poti iz Frankfurta na Majni prek Dohe v Sydney ter ustrezna povratna leta. Odhodni let v Doho naj bi bil izveden 6. avgusta 2021, naslednji let v Sydney pa 7. avgusta 2021. Povratni let iz

Sydneyja v Doho je bil načrtovan za 22. avgust 2021, naslednji let v Frankfurt na Majni pa za 23. avgust 2021. Tožeča stranka je letalske vozovnice rezervirala v okviru časovno zelo omejene promocije tožene stranke, imenovane „Teacher Promo“. Ta promocija je bila namenjena le nekaterim poklicnim skupinam (vključno z učitelji in zdravniki) in je bila omejena na določeno število letalskih vozovnic (približno 20.000). Iz potrditve rezervacije je razvidno, da je cena vozovnice, ki jo je plačala tožeča stranka, znašala 197,40 EUR. Ta je bila sestavljena iz cene prevoza (Ticket Fare) v višini 0,00 EUR ter davkov in pristojbin, ki jih naloži prevoznik (Taxes and Carrier Imposed Fees) v višini 197,40 EUR. Zaradi posledic pandemije koronavirusa je tožena stranka sporne lete odpovedala. Tožeča stranka je nato na prvi stopnji zahtevala nov datum potovanja, in sicer 24. oziroma 25. julij 2022 in 13. oziroma 14. avgust 2022 za povratni let. S spremembo tožbe v pritožbenem postopku tožeča stranka zdaj zahteva nadomestni let poleti 2023. Tožena stranka prevoz zavrača.

Amtsgericht Frankfurt am Main (okrajno sodišče v Frankfurtu na Majni) je s sodbo z dne 18. julija 2022 tožbo zavrnilo [...] (ni prevedeno). [Podrobnosti obrazložitve okrajnega sodišča, ki se je sklicevalo na sodno prakso Oberlandesgericht Köln (višje deželno sodišče v Kölnu), navedeno v nadaljevanju]

Tožeča stranka je [...] (ni prevedeno) zoper sodbo Amtsgericht (okrajno sodišče) vložila pritožbo [...] (ni prevedeno). Meni, da člen 8(1)(c) Uredbe o pravicah letalskih potnikov ne zahteva, da mora obstajati časovna povezava med prvotnim potovanjem in nadomestnim letom. Odločitev o nadomestnem datumu naj bi bila namreč v izključni pristojnosti potnika. Edini ugovor, ki bi ga lahko imel letalski prevoznik, naj bi bil, da ni imel dovolj zmogljivosti.

Tožena stranka predlaga, naj se pritožba zavrne, in trdi, da se Uredba o pravicah letalskih potnikov ne uporablja že na podlagi člena 3(3) navedene uredbe. Tožeča stranka naj bi letalske vozovnice rezervirala v okviru časovno zelo omejene promocije tožene stranke, imenovane „Teacher Promo“. Plačati naj bi morala le pristojbine in letalsko dajatev in naj bi torej letalske vozovnice pridobila brezplačno.

Najprej, uspeh pritožbe je odločilno odvisen od tega, ali se v obravnavani zadevi uporablja Uredba o pravicah letalskih potnikov.

Tožeča stranka je letalsko vozovnico pridobila v okviru promocije tožene stranke. Tožeča stranka je morala plačati le letalsko dajatev in pristojbine, ki so bile v potrditvi rezervacije navedene kot „Taxes and Carrier Imposed Fees“, medtem ko je cena prevoza znašala 0,00 EUR. V zvezi s tem se senat najprej sprašuje, ali potnik v takem primeru potuje „brezplačno“ v smislu člena 3(3), prvi stavek, Uredbe o pravicah letalskih potnikov.

Če je odgovor na prvo vprašanje nikalen, kar pomeni, da potnik ne potuje brezplačno, če mora plačati le davke in pristojbine, bo odločitev o pritožbi še

vedno odvisna od tega, ali gre pri promociji „Teacher Promo“ za znižano tarifo, ki ni neposredno ali posredno na voljo širši javnosti.

Sporni leti so bili rezervirani v okviru te promocije tožene stranke, ki je bila časovno in količinsko omejena in je bila na voljo le določeni(-m) poklicni(-m) skupini(-am).

Bundesgerichtshof (zvezno vrhovno sodišče, v nadaljevanju: BGH) je v sodbi z dne 21. septembra 2021 (X ZR 79/20) odločilo, da je znižana tarifa, ki jo letalski prevoznik odobri za poslovna potovanja zaposlenih v podjetju, ki je sklenilo ustrezen okvirni sporazum, na voljo širši javnosti v smislu člena 3(3), prvi stavek, Uredbe o pravicah letalskih potnikov. Odločitev BGH v zvezi s tem temelji na predpostavki, da je tarifa na voljo širši javnosti, če je namenjena nedoločenemu številu oseb, ki z letalskim prevoznikom nimajo posebnega razmerja, ki bi presegalo (potencialno) razmerje med strankami. Posebno razmerje v tem smislu naj bi obstajalo le, če ugodnost ni bila dodeljena zgolj z namenom povečanja prodaje, oglaševanja ali zvestobe strank, ampak ob upoštevanju razmerja sodelovanja ali drugega tesnega razmerja. V skladu s splošnim razumevanjem naj bi pojem javnosti označeval nedoločeno število oseb, ki med seboj niso posebej povezane. V skladu s temi merili naj bi bila tarifa na voljo javnosti, tudi če je ne more izkoristiti vsaka potencialna stranka. Pomembno naj bi bilo namreč, ali je mogoče število upravičenih oseb dovolj natančno določiti ter ali so te osebe med seboj dovolj povezane in jih je mogoče kot zaprti krog razlikovati od javnosti. V primeru tarife za podjetje je BGH razsodilo, da med upravičenci ni dovolj tesne povezave, če je skupini upravičencev, čeprav ponudbe niso na voljo vsem, skupno le to, da izpolnjuje določena merila.

Podobno velja tudi za obravnavani primer. Promocija ni bila dostopna vsakomur, temveč le skupini oseb ali poklicni skupini, ki jo je določila tožena stranka. Senat se zato sprašuje, ali je treba sodno prakso BGH uporabiti tudi v obravnavanem primeru, tako da gre za javnosti dostopno tarifo, ki omogoča uporabo Uredbe o pravicah letalskih potnikov.

V obravnavani zadevi senat izhaja iz tega, da promocija tožene stranke ni niti program zvestega potnika niti komercialni program v smislu člena 3(3), drugi stavek, Uredbe o pravicah letalskih potnikov.

Če je odgovor na prvo in drugo vprašanje zgoraj nikalen, kar pomeni, da se uporablja Uredba o pravicah letalskih potnikov, je odločitev o pritožbi odvisna tudi od tega, ali mora biti nadomestni let v smislu člena 8(1)(c) Uredbe o pravicah letalskih potnikov časovno povezan s prvotno rezerviranim potovanjem.

V skladu s sodno prakso OLG Köln (višje deželno sodišče v Kölnu, v nadaljevanju: OLG Köln) (sodba OLG Köln z dne 26. februarja 2021 – 6 U 127720; sodba OLG Köln z dne 6. maja 2022 – 6 U 219/21) lahko potnik v skladu s členoma 5(1)(a) in 8(1)(c) Uredbe o pravicah letalskih potnikov, če dejanski letalski prevoznik odpove let, načeloma zahteva spremembo poti pod

primerljivimi pogoji prevoza na njegov končni namembni kraj pozneje (in ne takoj, ko je mogoče, glej člen 8(1)(b) Uredbe o pravicah letalskih potnikov), ko potniku ustreza, glede na razpoložljivost sedežev. Iz razlage določbe naj bi bilo razvidno, da mora biti sprememba rezervacije opravljena brezplačno, vendar mora biti med drugim tudi časovno povezana s prvotnim potovanjem. Besedilo člena 8(1)(b) Uredbe o pravicah letalskih potnikov „sprememb[a] poti pod primerljivimi pogoji prevoza na njihov končni namembni kraj takoj, ko je mogoče“ naj bi vzpostavljalo jasno časovno povezavo s prvotnim potovalnim načrtom potnika. Ustrezna razlaga člena 8(1)(c) Uredbe o pravicah letalskih potnikov „sprememb[a] poti pod primerljivimi pogoji prevoza na njihov končni namembni kraj pozneje, ko potnikom ustreza, glede na razpoložljivost sedežev“ naj bi bila torej očitna. OLG Köln se v zvezi s tem opira na smisel in namen določbe ter trdi, da je namen Uredbe o pravicah letalskih potnikov v svoji regulativni strukturi zaščititi potnike le med zadevnim potovanjem. Določbe Uredbe o pravicah letalskih potnikov naj potniku ne bi dajale pravice do brezplačne spremembe rezervacije po želji, ki ne bi bila povezana z načrtovanim potovanjem, na primer za let šele po prvotno načrtovanem potovanju v posebej dragem potovalnem času. Pri členu 8(1) Uredbe o pravicah letalskih potnikov naj bi šlo po smislu za nekakšno pravico do jamstva v primeru neizpolnitve pogodbe. Kljub temu naj bi bilo na podlagi člena 8(1)(a) Uredbe o pravicah letalskih potnikov mogoče zahtevati razveljavitev pogodbe *ex nunc*, če ta še ni bila izpolnjena ali če ni izpolnila svojega namena. V skladu s tem naj bi šlo pri členu 8(1)(b) in (c) Uredbe o pravicah letalskih potnikov za pravico do naknadne izpolnitve, ki je po naravi vezana na vsebino pogodbe o letalskem prevozu. Taka pravica naj bi bila načeloma vezana na prvotno načrtovano potovanje. Vprašanje, ali je v zvezi s tem zahtevana povezava ohranjena, naj bi bilo odvisno od okoliščin načrtovanega potovanja, saj naj bi bilo treba pravico do prevoza po nemškem pravu običajno opredeliti kot posel, pri katerem je čas izpolnitve relativno fiksen. V primeru neupoštevanja časa izvedbe naj ne bi šlo za nemožnost – storitev zračnega prevoza naj bi bilo mogoče nadomestiti, vendar naj bi imel upnik pravico odstopiti od pogodbe. Kljub temu naj bi bilo upoštevanje časa izvedbe tako bistveno, da je uspeh posla odvisen od pravočasne izvedbe. Kdaj zamujena storitev (prihod) za potnika ni več smiselna in ne predstavlja več izpolnitve, to je postane nemogoča, naj bi bilo odvisno od prvotnega potovalnega načrta potnika. Nič nasprotnega naj ne bi izhajalo niti iz nezavezujočih smernic Komisije za razlago Uredbe o pravicah letalskih potnikov (UL 2016, C 214, str. 5) in njihove dopolnitve v okviru COVID-19 (UL 2020, CI 89, str. 1). Komisija naj ne bi nedvoumno menila, da je mogoče pravico iz člena 8(1)(c) Uredbe o pravicah letalskih potnikov uveljavljati tudi po več letih, in sicer za povsem drugo potovanje.

Nadomestni let v smislu člena 8(1)(c) Uredbe o pravicah letalskih potnikov naj bi bil v skladu s tem v obravnavanem primeru izključen. S spremembo tožbe v pritožbenem postopku tožeča stranka zdaj zahteva nadomestni let poleti 2023. Nasprotno pa naj bi se prvotni leti izvedli avgusta 2021. Na podlagi sodne prakse OLG Köln časovne povezave za tako obdobje ni več mogoče predpostavljati. Vendar senat meni, da je vprašljivo, ali je mogoče besedilo določbe razlagati tako,

da mora obstajati časovna povezava med prvotnim letom in nadomestnim letom kot nenapisana značilnost. Za tako stališče ni nikakor mogoče najti podpore v besedilu določbe, zato je treba to vprašanje o razlagi zdaj predložiti Sodišču Evropske unije.

[...] (ni prevedeno)

DELOVNI DOKUMENT